

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS EIKEV • MAAMAR 4

ארץ הרים ובקעות למטר השמים תשתה מים

« Une terre de montagnes et de vallées
; elle boit l'eau de la pluie du ciel »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/eikev/4/

1 ארץ הרים ובקעות למטר השמים תשתה מים. (מענין ארץ הרים ובקעות ברבות ס"פ ראה ובילקוט בשם הספרי ומענין למטר השמים ברבות בראשית פ"ג) (דט"ז ב')

«Un pays de montagnes et de vallées; il boit l'eau de la pluie du ciel.» (Sur «un pays de montagnes et de vallées», [voir] Midrash Rabbah, à la fin de la paracha Re'eh, et le Yalkout au nom du Sifri; et sur «la pluie du ciel», Bereishis Rabbah, chapitre 13.) (Folio 16b.)

בשלח ר"פ כ"ה (קמ"א ג') בקהלת רבה בפסוק והארץ לעולם עומדת ור"פ כל הנחלים הולכים אל הים גמרא פרק קמא דתענית (ד"ט ע"ב) פרק ב' דבבא בתרא (ד"ט סע"א [סוף עמוד א]).

[Shemos Rabbah,] Beshalach, au début du chapitre 25 (141c); Koheles Rabbah sur le verset «et la terre demeure à jamais», et au début [du passage consacré à] «Tous les fleuves vont vers la mer»; la Guemara, premier chapitre de Taanis (folio 9b); deuxième chapitre de Bava Basra (folio 19, fin du côté a).

להבין מה שכתוב למטר כי ממטר הל"ל [הוה ליה למימר]. הנה כתיב כי בצלם אלקים עשה את האדם פי' צלם הוא צורה בולטת שכשמדפיסים בה נעשה שוקע כמבואר גבי רצועות של תפילין של

Pour comprendre ce qui est écrit, «à la pluie» (lemetar), car il aurait fallu dire «de la pluie» (mi-metar). Or, il est écrit: «Car c'est à l'image (tselem) de D.ieu qu'Il fit l'homme.» Cela signifie qu'un tselem est une forme en relief qui, lorsqu'on s'en sert pour imprimer, laisse une empreinte en creux, comme cela est expliqué à propos des lanières des tefillin de la

ראש שאדם הוא כחותם המתהפך משמאל של מעלה נעשה ימין למטה [כן הוא במשנת חסידים בתיקון תפילין פרק י"ד אות ה' שהאדם הוא לגבי ז"א כחותם המתהפך ועיין מ"ש מענין רצועות דתש"ר [דתפילין של ראש] בד"ה שימני כחותם]

tête: l'homme est comme un sceau inversé; ce qui est à gauche en haut devient à droite en bas. [C'est ce qui est écrit dans Mishnas Chassidim, Tikkun Tefillin, chapitre 14, section 5: l'homme, par rapport au Zeir Anpin (les attributs émotionnels), est comme un sceau inversé. Voir aussi ce qui est écrit au sujet des lanières des tefillin de la tête dans le discours commençant par «Place-moi comme un sceau.»]

והענין דכתיב לך ה' הגדולה והוא מדת חסדו שבאה מגדולתו ונהפך הוא למטה כדאשכחן באברהם אבינו ע"ה [עליו השלום] ואנכי עפר ואפר דהנה עיקר החסד להשפיע מחייו

Voici l'explication : il est écrit : «À Toi, Havaya, la grandeur», et il s'agit de l'attribut de Sa bonté, qui procède de Sa grandeur. En bas, il se renverse, comme nous le voyons chez Avraham notre père, que la paix soit sur lui : «Et moi, je suis poussière et cendre.» Car l'essence de la bonté consiste à donner de sa propre vie

ולא ממותרות שלו שזו מדת ישמעאל רק כמו שמצינו שבחזרתו פרע הקפותיו שלא לומר שחיך קודמין מפני שמשים עצמו כשיריים

et non de son surplus, car cela relève de l'attribut de Yichmaël ; au contraire, nous trouvons qu'à son retour, il remboursa ses dettes contractées à crédit, afin de ne pas dire : «Ta vie passe avant», parce qu'il se considère comme un reste.

וזהו בחינת מים שיורדין לעולם למקום נמוך [נמצא מבחי' מדת הגדולה שלמעלה נמשך למטה בחי' חסד דמ"ה [דשם מ"ה] שהוא הביטול להיות משים עצמו כשיריים

Tel est l'aspect de l'eau, qui descend toujours vers un lieu bas. [Il s'ensuit que, de l'attribut de grandeur d'en haut, est attiré vers le bas l'aspect de la bonté de Mah, c'est-à-dire l'annulation de soi (bitoul) qui consiste à se considérer comme un reste ;

וזהו הנמשל מחותם בולט שכשמדפיסים בו נעשה למטה בחי' שקיעה ועמ"ש בזה באריכות בד"ה שימני כחותם הנ"ל]

et c'est ce qu'illustre un sceau en relief qui, lorsqu'on s'en sert pour imprimer, produit en bas un aspect de creux. Voir ce qui est expliqué longuement à ce sujet dans le discours commençant par «Place-moi comme un sceau», mentionné plus haut.]

והנה אהבת ה' בלב עמו כאש בוערה כדכתיב רשפיה רשפי אש כמו שהאש חפצה בטבעה לעלות למעלה בשרשה כן נפשות בני ישראל חפצן לדבקה בה' ולצאת מהגוף

Or, l'amour de D.ieu dans le cœur de Son peuple est comme un feu ardent, ainsi qu'il est écrit : « Ses flammes sont des flammes de feu » ; de même que le feu, par nature, aspire à s'élever vers le haut, vers sa racine, ainsi les âmes des enfants d'Israël aspirent à s'attacher à D.ieu et à quitter le corps.

וזהו בחי' הסתלקות משמאל שלמעלה נעשה ימין למטה [ועמ"ש מזה ג"כ בסמוך בד"ה ויאכילך את המן] וזהו שכתוב ארץ הרים ובקעות ובאתעדל"ת [ובאתערותא דלתתא] הנה.

Et c'est là l'aspect du retrait (histalkout) : ce qui est à gauche en haut devient à droite en bas. [Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet plus loin, dans le discours commençant par « Et Il te fit manger la manne ».] Et c'est ce qui est écrit : « un pays de montagnes et de vallées ». Et dans l'éveil d'en bas, alors,

לפיכך הם ב' בחי' אש ומים [פ"י כי ארץ היא כנס"י [כנסת ישראל] יש בה הרים היינו אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] בבחי' רצוא וזהו ענין כאברהם שקראו הר כו'

il y a donc deux aspects : le feu et l'eau. [Cela signifie que le « pays » est l'Assemblée d'Israël (Knesset Israël). Il possède des « montagnes », c'est-à-dire l'éveil d'en bas dans le mode du ratsou (élan vers le haut) ; et c'est là le sens de « comme Avraham, qui l'appela montagne », etc.

והרים לשון רבים כי יש כמה בחי' הר יש אהבה בשמחה ויש במרירות כו' כמ"ש מזה בד"ה

Et « montagnes » est au pluriel, car il existe plusieurs aspects de la « montagne » : il y a l'amour dans la joie, et il y a [l'amour] dans l'amertume, etc., comme cela est expliqué à ce sujet dans le discours commençant par

כי ההרים ימושו ובד"ה שימני כחותם ודרך כלל הרים היינו אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] בבחי' חותם בולט שמלמטה למעלה וזהו בחי' אש.

« Car les montagnes pourront s'écarter », et dans le discours commençant par « Place-moi comme un sceau ». En général, les « montagnes » désignent l'éveil d'en bas dans le mode d'un sceau en relief, allant du bas vers le haut ; et c'est là l'aspect du feu.

אבל בקעות הוא בחי' חותם שוקע שמלמטה היינו בחינת ביטול ובחי' יראה בחי' משים עצמו כשיריים וע' מ"ש בד"ה שמע ישראל בפ"י ונשב בגיא כו'.

Mais les « vallées » sont l'aspect d'un sceau en creux formé par le bas, c'est-à-dire le niveau de l'annulation de soi et celui de la crainte, le fait de se considérer comme des restes. Voyez aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Écoute, Israël », dans l'explication de « Et nous demeurâmes dans la vallée », etc.

2 ובקעות לשון רבים כי יש ג"כ בחי' יראה תתאה ויראה עילאה כו' וכידוע אשר ד' אותיות הוי' הן דחילו ורחימו רחימו ודחילו הרי ב"פ [ב' פעמים] רחימו וב"פ [וב' פעמים] דחילו.

Et « vallées » est au pluriel, car il existe également les niveaux de la crainte inférieure (yira tata'a) et de la crainte supérieure (yira ila'a), etc. Comme on le sait, les quatre lettres du Nom Havaya correspondent à la crainte et à l'amour (de'hilou oure'himou), puis à l'amour et à la crainte (re'himou oude'hilou) : il y a donc deux fois l'amour et deux fois la crainte.

ואפשר שזהו הרים ובקעות ב' בחי' הרים ב' בחינות בקעות כו' והנה אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] הנמשך מלמעלה ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] שבבחי' מים דלתתא גדולה ועליונה י ותר מאתעדל"ע [מאתערותא דלעילא]

Et peut-être est-ce là [le sens de] « montagnes et vallées » : deux aspects de montagnes, deux aspects de vallées, etc.] Or, l'éveil d'en haut (it'arouta dile'ela) suscité d'en haut par l'éveil d'en bas qui relève de l'aspect de l'eau d'en bas est plus grand et plus élevé que l'éveil d'en haut

הנמשך ע"י אש [כי מבחי' אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] שבבחי' חותם בולט שמלמטה נמשך מלמעלה בחי' חותם שוקע ומאתעדל"ת [ומאתערותא דלתתא] שבבחי' שקיעה וביטול נמשך אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] גילוי בחי' חותם בולט

suscité par le feu. [Car de l'éveil d'en bas qui relève de l'aspect d'un sceau en relief, en bas, est suscité d'en haut l'aspect d'un sceau en creux ; et de l'éveil d'en bas qui relève de l'aspect de l'enfoncement et de l'annulation de soi est suscité un éveil d'en haut, une révélation de l'aspect d'un sceau en relief,

דהיינו גילוי אור א"ס בלי לבושים המסתירים ולא יכנף עוד כו' וכמ"ש כ"ז [כל זה] ע"פ שימני כחותם הנ"ל וא"כ אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] שבבחי' מים

c'est-à-dire une révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), sans les voiles qui la dissimulent, « et [ton Maître] ne se dérobera plus », etc. Tout cela est expliqué à propos du verset « Place-moi comme un sceau », mentionné plus haut. Ainsi, l'éveil d'en bas qui relève de l'aspect de l'eau,

שהוא בחי' שקיעה וביטול משים עצמו כשיריים ממשך אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] עליונה יותר ממה שנמשך על ידי אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] בבחי' רשפי אש.

qui est l'aspect de l'enfoncement et de l'annulation de soi, où l'on se considère véritablement comme un reste, suscite un éveil d'en haut plus élevé que celui qui est suscité par l'éveil d'en bas relevant de l'aspect des « flammes de feu ».

ואפשר לומר שזה מרומז ג"כ בפ"י ארץ הרים ובקעות שמחותם בולט שלמעלה נעשה למטה בחי' שקיעה וביטול כו'

Et l'on peut dire que cela aussi est évoqué par le sens de « un pays de montagnes et de vallées » : du sceau en relief d'en haut découle, en bas, l'aspect de l'enfoncement et de l'annulation de soi, etc.]

ולכן ארמי יעקב מים ליינן להמשיך ברכה עליונה יותר (וע' בזהר בלק דף קפ"ט סע"א [סוף עמוד א] בע"א [באופן אחר] קצת) וזהו למטר השמים תשתה מים כאדם השותה לחבירו שיחזור וישתה לו.

C'est pourquoi Yaakov mêla de l'eau au vin, afin de susciter une bénédiction supérieure (voir le Zohar, Balak, folio 189, fin du côté a, où le sujet est quelque peu expliqué différemment). Tel est le sens de « il boit l'eau de la pluie du ciel » : comme une personne qui boit à la santé de son prochain afin que celui-ci boive à son tour à la sienne.

[פ"י שזהו העלאת מיינן נוקבין להמשיך מיינן דוכרינן הנק' מטר השמים. ועמ"ש ע"פ אם בחקתי כו' בענין ונתתי גשמיכם כו'.]

[Cela signifie que l'on élève des mayin noukvin (eaux féminines) afin de susciter des mayin dou'-hin (eaux masculines), appelées « la pluie du ciel ». Voir ce qui est écrit à propos du verset « Si vous suivez Mes statuts », etc., au sujet de « Je donnerai vos pluies », etc.]

ואפשר עדי"ז י"ל [יש לומר] ג"כ ענין ניסוך המים שהיה בחג הסוכות כל שבעת ימי החג. כי

Et l'on peut peut-être également expliquer, dans cette même perspective, la question de la libation d'eau, qui avait lieu pendant les sept jours de la fête de Soukkot. Car

הנה ענין ניסוך היין הוא בחינת שמחה והוא כמו חותם בולט ששלמטה. בחי' שמחת הנפש באהבה רבה לה'.

la libation de vin relève de la joie et ressemble à un sceau en relief venant d'en bas : c'est la joie de l'âme dans son grand amour (ahava rabba) pour D.ieu.

וזהו ענין שיר הלוי על היין. אבל ניסוך המים הוא בחי' חכמה כח מה בחי' ביטול שהוא בחי' חותם שוקע שמלמטה.

Tel est le sens du chant des Lévites accompagné du vin. Mais la libation d'eau relève de 'Hokhma (sagesse), koa'h ma (« la force du "quoi" »), de l'annulation de soi ; elle est un sceau en creux venant d'en bas.

3 והנה בשמיני עצרת אומרים מוריד הגשם שזהו המשכת מ"ד [מ"ד דוכרין] מלמעלה להיות נקלט גילוי אור א"ס ב"ה

Or, à Chemini Atseret, nous disons : « Il fait tomber la pluie », ce qui correspond à l'attraction des mayin duchrin (eaux masculines) depuis En-Haut, afin que la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, soit reçue

בנשיי [בנשמות ישראל] מקרב איש ולב עמוק ועמ"ש מזה בד"ה תורה צוה וע"ז נאמר למטר השמים תשתה מים שכדי להמשיך המשכה עליונה זו דמטר השמים שבשמיני עצרת.

dans les âmes d'Israël, « au plus profond de l'homme, et dans un cœur profond ». Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours qui commence par « Torah tsiva » (« La Torah [que Moché] a ordonnée »). C'est à ce propos qu'il est dit : « Il boit l'eau de la pluie du ciel » : afin d'attirer ce flux supérieur de « la pluie du ciel » à Chemini Atseret,

הוא ע"י ניסוך המים בחג הסוכות. וזהו המשל הנ"ל כאדם השותה לחבירו כדי שיחזור וישתה לו
cela se fait par la libation d'eau de la fête de Souccot. Telle est l'image mentionnée plus haut : celle d'un homme qui boit à la santé de son ami, afin que celui-ci boive à son tour à la sienne.

והנה על פי זה יובן הפסוק מי אל כמוך נושא עון כו' לשארית נחלתו וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] בפ"ב [בפרק ב'] דר"ה [דראש השנה] [דף י"ז] דפ"י לשארית היינו למי שמשים עצמו כשיריים.

Or, sur cette base, on comprendra le verset : « Qui est un D.ieu comme Toi, qui portes la faute... pour le reste de Son héritage » ; et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit dans le deuxième chapitre de Roch Hachana (folio 17) que « pour le reste » désigne celui qui se considère comme un reste.

ויש לבאר תחלה ענין שבספרי מקובלים הקדמוים נק' המדות עליונות גג"ת [גדולה גבורה תפארת] גדולה גבורה תפארת היינו שמדת חסדו ית' נק' בשם גדולה

Mais il faut d'abord expliquer pourquoi, dans les livres des premiers kabbalistes, les attributs émotionnels supérieurs (midot) sont désignés par les initiales GGT, pour Gedoula, Guevoura, Tiferet ; autrement dit, l'attribut de Sa bonté, béni soit-Il, est appelé Gedoula (grandeur) ;

רק בע"ח [בעץ חיים] נזכר הכל חג"ת [חסד גבורה תפארת] שנק' המדה בשם חסד ובפסוק כתיב ג"כ לך ה' הגדולה והגבורה כו'.

ce n'est que dans Etz Chaim que l'ensemble est désigné par HGT, et que l'attribut est appelé 'Hessed (bonté). Dans le verset aussi, il est écrit : « À Toi, Havaya, la grandeur (Gedoula) et la puissance (Guevoura)... »

4 והענין כי באמת בא"ס ב"ה לא שייך לומר שישפיע חסד רק מחמת כי לגדולתו אין חקר וכמ"ש ארץ אפים וגדל חסד כי

L'explication est la suivante : en vérité, à propos de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, on ne peut dire qu'Il dispense la bonté que parce que «Sa grandeur est insondable», comme il est écrit : «lent à la colère (erekh apayim, littéralement "long de visage") et grand en bonté». Car

הנה באור פני מלך חיים ולהיותו ית' נק' ארץ אפים ע"כ נמשך להיות וגדל חסד כו' וכמ"ש במ"א «dans la lumière du visage du roi est la vie» ; et parce que Lui, béni soit-Il, est appelé erekh apayim, il en découle qu'Il est «grand en bonté», etc., comme cela est expliqué ailleurs.

ולכן הוא חסד אין קץ ותכלית לחסדו הטוב וזהו מדת ורב חסד עיין בזהר באדרת נשא (דקל"ג ע"ב) Il s'agit donc d'une bonté [telle qu']il n'y a ni fin ni limite à Sa bonté bienveillante ; c'est là l'attribut de «grande abondance de bonté». Voir le Zohar, dans l'Idra de Nasso (folio 133b).

אמנם בחי' חסד זה שמצד הגדולה זהו דייקא במדת א"ס ב"ה אשר לגדולתו אין חקר כי הוא לבדו הוא הוא קדמון לכל הקדומים כי גאה גאה כו'

Cependant, ce niveau de bonté qui provient de la grandeur appartient précisément à l'attribut de l'Infini, béni soit-Il, «dont la grandeur est insondable» ; car Lui seul est Celui qui est primordial avant tout ce qui est primordial, «car Il s'est élevé hautement», etc.

לכן לך הוי' דייקא הגדולה משא" בנבראים לא שייך מדה זו מאחר שהם באמת כלא חשיבי וכל ההשתלשלות הוא כטפה לגבי אוקיינוס ויותר מכן אין ערוך כו'

C'est pourquoi «À Toi, Havaya», à Toi précisément, «appartient la grandeur». En revanche, cet attribut ne s'applique pas aux êtres créés, puisque, en vérité, ils sont «considérés comme rien» ; toute la chaîne descendante des mondes (hichtalchelout) est comme une goutte comparée à l'océan, et plus encore : il n'y a aucune comparaison possible, etc.

לכן בכל סטרא דקדושה הוא בחי' ביטול ואין דכלא חשיבי נהפוך מבחי' גדולה ולכן נקרא ארץ ישראל בשם ארץ כנען לשון הכנעה וביטול כמ"ש לעיל.

C'est pourquoi, dans tout le domaine de la sainteté, il y a l'aspect de l'annulation de soi (bitoul) et du néant, puisqu'on est «considéré comme rien», à l'inverse de l'aspect de grandeur. C'est pourquoi la Terre d'Israël est appelée «terre de Canaan», nom qui évoque la soumission (hakhnaha) et l'annulation de soi, comme cela a été expliqué plus haut.

5 וזהו מדת חסד לאברהם שנמשך מבחי' ואנכי עפר ואפר ועד"ז אמר יעקב קטנתי מכל החסדים כמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ע"ש.

Et telle est la qualité de «bonté envers Avraham», qui découle du niveau de «je suis poussière et cendre». Dans le même esprit, Yaakov dit: «Je suis trop petit pour toutes les bontés», comme l'explique Iggeres HaKodesh ; voyez là-bas.

ומ"ש בע"ח [בעץ חיים] מדת חסד ולא אמר גדולה היינו כי בע"ח [בעץ חיים] מדבר בחסד דז"א דאצילות אשר הכלים הם בבחי' גבול ותכלית

Quant au fait qu'Etz Chaim dise «l'attribut de 'Hessed (bonté)» et non «Grandeur», c'est parce qu'Etz Chaim parle du 'Hessed de Zeir Anpin (les attributs émotionnels) du Monde d'Atsilout (Émanation), dont les réceptacles sont dans un état de limite et de finitude,

רל"ו אלפים רבבות פרסאות כמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה איהו וחיוהי ולכן נק' זעיר אנפין משא"כ ארך אפים הוא אין סוף.

236 mille myriades de parasanges, comme l'explique Iggeres HaKodesh, dans la section qui commence par «Lui et Ses forces vitales» ; c'est pourquoi il est appelé Zeir Anpin («petit visage»), tandis que erech apayim («long visage») est infini.

6 ולכן בחסד דז"א נק' חסד דמ"ה [דשם מ"ה] בחי' ביטול שהכלים בטלים ממש לא"ס ב"ה אבל בחי' וגדל חסד ורב חסד זהו בבחינת א"א שלמעלה מהאצילות כנ"ל וכמ"ש בזהר שם בענין חסד דלגאו וחסד דלבר ע"ש.

C'est pourquoi le 'Hessed de Zeir Anpin est appelé le 'Hessed de MaH, l'aspect de l'annulation de soi (bitoul), car les réceptacles sont véritablement annulés devant l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il. Mais le niveau de «grand en bonté» et de «riche en bonté» relève d'Arieh Anpin («la longue face»), qui est au-dessus d'Atsilout, comme mentionné plus haut, et comme l'explique le Zohar à cet endroit au sujet du 'Hessed intérieur et du 'Hessed extérieur ; voir là-bas.

אך משה"כ [משבירת הכלים] שמעולם התהו נתהוה בחי' חסד דישמעאל אשר גם הוא פזרן אכן הפיזור בכדי להראות את עשרו ותפארת גדולתו ולהיות לו לשם ולתפארת. הפך מבחי' הביטול מבחי' עפר ואפר וממילא שאין משפיע רק מהמותרות שלו.

Mais de la brisure des réceptacles (chevirat hakélim) du Monde de Tohou est né l'aspect du 'Hessed d'Ichmaël, qui est lui aussi prodigue; toutefois, sa générosité vise à montrer sa richesse et l'éclat de sa grandeur, afin que cela lui vaille «un nom et une splendeur». [C'est] le contraire de l'aspect de l'annulation de soi, de l'aspect de la «poussière et des cendres»; par conséquent, il ne donne que de son superflu.

7 והתהוות בחי' זה דנבראים היינו ע"י שבה"כ [שבירת הכלים] דייקא מעולם התהו שלפני האצילות שהיה החסד בבחי' גדולה כו' ועמ"ש מזהבד"ה ויהי בשלח פרעה בענין כמה ארך אפים לפניו כו' ע"ש.

Et l'apparition de cet aspect chez les êtres créés se produit précisément par le brisement des réceptacles du Monde du Tohu, qui précéda le Monde d'Atsilout, où le 'Hessed était dans le mode de la grandeur, etc. Voir aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par «Et il advint, lorsque Pharaon renvoya [le peuple]», à propos de «combien grande est la patience devant Lui», etc. Voir là-bas.

ועמ"ש בביאור על פ' שחורה אני כו' בענין כאהלי קדר כו' ע"ש. והאדם צריך לידבק במדות דעולם התיקון חסד דמ"ה [דשם מ"ה] בחי' בטול

Voir aussi ce qui est écrit dans l'explication du passage «Je suis noire», etc., à propos de «comme les tentes de Kédar», etc. Voir là-bas. L'homme doit s'attacher aux attributs du Monde du Tikoun (rectification): le 'Hessed de Mah, l'aspect de l'annulation de soi (bitoul).

ולכן אפילו מגיע לו ריעותא מהגמילות חסד לא ימנע א"ע [את עצמו] מלגמול חסד כיון שסבת החסד מחמת שמשים עצמו כשיריים כו' כנ"ל.

C'est pourquoi, même si un préjudice lui vient d'un acte de bonté, il ne doit pas s'abstenir de faire preuve de bonté, puisque celle-ci a pour cause qu'il se considère lui-même comme un rebut, etc., comme indiqué plus haut.

8 והנה ע"י בחי' בטול זה יוכל להתגלות עליו מדותיו של הקב"ה ממש שהוא בחי' מדת גדולתו ית' בגילוי ממש

Or, par cet aspect d'annulation de soi (bitoul), les attributs mêmes du Saint béni soit-Il peuvent se révéler en lui, c'est-à-dire l'aspect de l'attribut de Sa grandeur, béni soit-Il, dans une révélation effective.

כי ע"י בחי שקיעה שמלמטה שהוא בחי ביטול נמשך אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] בבחי חותם בולט הוא בחי מדת גדולתו ית' משא"כ בסט"א [בסטרא אחרא]

Car, par l'aspect d'enfoncement qui vient d'en bas, lequel est l'aspect de l'annulation de soi, un éveil d'en haut est attiré selon le mode d'un sceau en relief : c'est l'aspect de l'attribut de Sa grandeur, béni soit-Il. Il n'en va pas de même pour la sitra a'hra (l'autre côté),

שהוא בחי יש נמשך משם רק ע"י שבירת הכלים וזהו ענין לעושי רצונו על אחת כמה וכמה.

qui relève de l'aspect du yesh (existence séparée) : cette vitalité ne lui est attirée que par la brisure des réceptacles. Tel est le sens de « pour ceux qui accomplissent Sa volonté, à plus forte raison ».

9 וכמ"ש במ"א שבעולם התיקון נמשך השראת אור א"ס מבחי שלימותא דכולא כו'. ואפשר שזהו ג"כ פי ארץ הרים ובקעות

Comme cela est expliqué ailleurs, dans le Monde du Tikoun, la résidence de la Lumière infinie (Or Ein Sof) découle du niveau de « la perfection de tout », etc. Peut-être est-ce également le sens de « un pays de montagnes et de vallées »,

כי אברהם שהוא בחי הר היינו מדת החסד הרי חסד זה נמשך מבחי ואנכי עפר ואפר שהוא בחי בקעה בחי ביטול כו' משא"כ בסט"א [בסטרא אחרא] כנ"ל ועמ"ש בד"ה ענין שניתנה תורה על הר סיני.

car Avraham, qui est l'aspect de la « montagne », c'est-à-dire l'attribut de 'Hessed (bonté), tient ce 'Hessed de l'aspect de « et moi, je suis poussière et cendre », qui est l'aspect d'une vallée, l'aspect de l'annulation de soi (bitoul), etc. Il n'en va pas ainsi dans la sitra a'hra (l'autre côté), comme indiqué plus haut. Voyez également ce qui est écrit dans le discours intitulé « Le sens du don de la Torah sur le mont Sinaï ».

10 וזהו לשארית נחלתו למי שמשים עצמו כשיריים. כי הנה י"ג מדות הרחמים נק' רחמים גדולים כמ"ש וברחמים גדולים אקבצך שנמשכים מבחי ולגדולתו אין חקר.

Et telle est la signification de « pour le reste de Son héritage » : pour celui qui se fait semblable à un reste. Car les Treize Attributs de miséricorde sont appelés « grande miséricorde », comme il est écrit : « et c'est avec une grande miséricorde que Je te rassemblerai », puisqu'ils émanent du niveau de « et Sa grandeur est insondable »,

שהם מבחי' ארך אפים וגדל חסד ועמ"ש מזה בד"ה כי ההרים ימושו. ובד"ה קול דודי.

car ils relèvent du niveau de « lent à la colère (erech apayim) et grand en bonté ». Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours qui commence par « Car les montagnes peuvent s'éloigner », ainsi que dans celui qui commence par « La voix de mon bien-aimé ».

וע"כ אינו נמשך אלא במי שמשים א"ע [את עצמו] כשיריים שהוא בחי' שקיעה וביטול שזה דייקא הוא הכלי לבחי' חותם בולט שמלמעלה וכמ"ש באריכות ע"פ שימני כחותם על לבך כו וז"ש [וזהו שכתוב] (ישעיה נ"ז)

C'est pourquoi cela n'est attiré que vers celui qui se fait semblable à un reste, ce qui correspond à l'enfoncement et à l'annulation de soi (bitoul) ; car c'est précisément cela qui constitue le réceptacle du sceau saillant d'en haut, comme il est expliqué longuement à propos du verset « Place-moi comme un sceau sur ton cœur », etc. Et c'est ce qui est écrit (Isaïe, chapitre 57) :

כי כה אמר רם ונשא כו' מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח כו' וע' בזהר פ' אמור (ד"צ סע"ב [סוף עמוד ב]) ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם:

« Car ainsi parle Celui qui est élevé et exalté », etc. ; « J'habite dans les hauteurs et dans la sainteté, et avec celui qui est contrit et humble d'esprit », etc. Voyez aussi le Zohar, Parshas Emor (folio 90, fin du côté b), et le Mikdash Melech à cet endroit.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likkutei-torah/eikev/4/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak